

Udviklingsplan for Specialområde Autisme 2021-2022

Fakta om Specialområde Autisme

Side 1

Specialområde Autisme er i dag blandt de største specialområder under socialområdet i Region Midtjylland. Specialområdet har afdelinger i Hinnerup, Hedensted, Horsens, Tørring, Silkeborg, Viborg, Thorning og Randers. Specialområde Autisme består af i alt 26 afdelinger, herunder konsulentenheden Autismefokus samt en sekretariatsafdeling.

Specialområde Autismes målgruppe er voksne borgere med Autisme Spektrum Forstyrrelser ofte i kombination med andre psykiatriske diagnoser. Det er kendetegnende for borgere med autisme, at de har en anderledes, og ofte forsinket, udvikling inden for områderne socialt samspil, social kommunikation, social forestillingsevne og adfærd og interesser. Samtidig er der store individuelle forskelle, bl.a. intellektuelt og emotionelt. Behovet for støtte spænder derfor vidt.

Med sine ca. 350 borgere fordelt i afdelingerne danner Specialområde Autisme rammen om en bred og højt specialiseret vifte af tilbud til voksne med autisme. Tilbud, som dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitet og samvær (§§ 103-104), bostøtte (§§ 83-87), midlertidige og længerevarende botilbud (§§ 107-108) samt aflastningstilbud (§ 84).

Specialområde Autisme driver ligeledes undervisnings- og konsulentenheden Autismefokus. Autismefokus tilbyder undervisning og specialiseret pædagogisk og psykologisk rådgivning, vejledning og udredning inden for autismeområdet til specialområdets medarbejdere, borgere og pårørende samt til kommuner, regioner og andre med det formål at udbrede viden og derved kvalificere indsatsen over for mennesker med autisme.

Autismefokus er VISO leverandør og vil også fremadrettet være

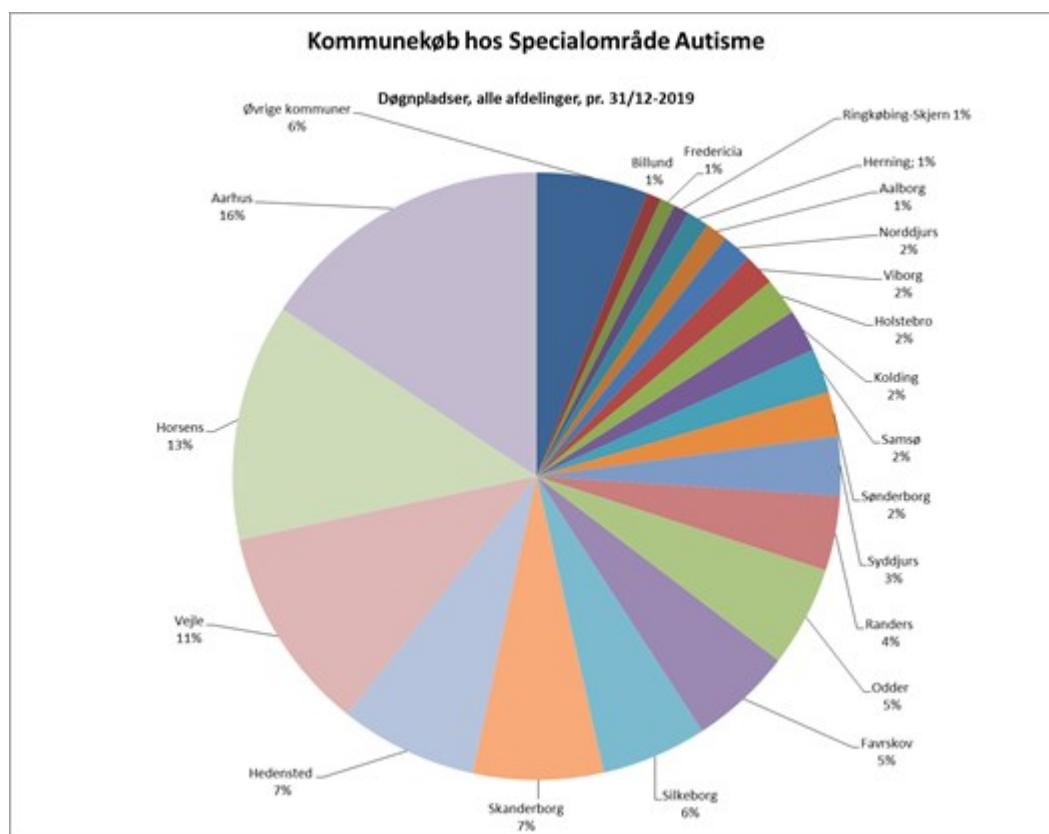
VISO-leverandør idet Socialstyrelsen efter udbud har udpeget Specialområde Autisme som VISO-leverandør på autismeområdet på baggrund af en vurdering af bedste tilbud i forhold til tildelingskriteriet "bedste forhold mellem pris og kvalitet".

Der henvises i øvrigt til hjemmesiden: <http://www.sau.rm.dk/>

Specialområde Autisme samarbejder med et stort antal køberkommuner. En stor del af kommunerne i Region Midtjylland er aftagere af pladser i Specialområde Autisme. Derudover samarbejder Specialområde Autisme med flere kommuner uden for Region Midtjylland, jf. figur 1.

Omsætningen i Specialområde Autisme er på baggrund af normeringen for 2020 budgetteret til ca. 250 mio. kr.

Figur 1. Fordeling af Specialområde Autismes køberkommuner ift. døgnpladser

Beskrivelse af udviklingen i Specialområde Autisme i 2019 og 2020

Specialområde Autisme har i 2019 oplevet, og oplever fortsat i 2020 efterspørgsel efter flere og stadig mere specialiserede tilbud til voksne med autisme. Specialområdet oplever en tilgang af borgere med særlige udfordringer, hvilket stiller krav til en højt specialiseret indsats fra Specialområdet fremover. Dette medvirker også, at der fortsat er ønsker om individualiserede tilbud og tilbud som henvender sig specifikt til de

forskellige, afgrænsede målgrupper, fx borgere med svære selvskadeproblematikker, suicidal adfærd, rusmiddelproblematikker, svære psykiatriske problemstillinger, svær udviklingshæmning og retslige foranstaltninger. Specialområde Autisme oplever samtidig øget efterspørgsel på konsulentbistand til kommuner i form af psykologisk udredning og samtaleforløb samt undervisning, rådgivning og supervision.

I 2019 oplevede Specialområde Autisme kvalitetsbrist og alvorlig kritik fra socialtilsynet på særligt tre botilbud. Dette har afstedkommet en ny ledelsesmæssig organisering, implementering af en model for kvalitetssikring, hvor vi løbende monitorerer kvaliteten på en række afgørende parametre og igangsætning af forbedringsarbejde på alle bo- og beskæftigelsestilbud. Formålet med kvalitetssikringsmodellen er at sikre kvaliteten af den specialiserede indsats og at vi hurtigt identificerer, hvis der er lokale kvalitetsbrist og derved får mulighed til at iværksætte en hurtig indsats for at hæve kvaliteten. Temaerne i modellen relaterer sig til temaerne i Socialstyrelsens Kvalitetsmodel, det kan fx være ift. magtanvendelser, brug af risikoprofiler og brugen af relevante faglige metoder til den lokale målgruppe eller fysiske rammer. Kvalitetssikringsmodellen benyttes også som et redskab til at skabe sammenhæng mellem strategi og drift og som dialogredskab mellem afdelingsleder og viceområdechefer. Med forbedringsarbejdet er det vores mål at sikre en bedre implementering af nye arbejdsgange, metoder, redskaber eller lignende. Specialområde Autisme arbejder endvidere mod en yderligere integrering af interne højt specialiserede konsulenter i alle bo- og beskæftigelsestilbud. Samlet skal disse tiltag sikre, at den høje faglighed i Specialområde Autisme er stærkt forankret hele vejen rundt i organisationen med størst mulig effekt for borgerniveauet.

Udover denne organisatoriske udvikling, har Specialområde Autisme i 2019 og 2020 bl.a.:

- Åbnet et nyt botilbud i Banebyen i Viborg. Målgruppen er normaltbegavede unge voksne med autisme og stort støttebehov, oftest grundet isolationsproblematikker og / eller angstproblematikker.
- Etableret syv faglige erfaringsgrupper på tværs af organisationen. I grupperne mødes medarbejdere, konsulenter og ledere med fokus på viden- og erfaringsudveksling om et specifikt emne. Formålet med grupperne er at sikre vidensdeling, specialisering indenfor en række strategisk udvalgte områder, faglig sparring, tæt kobling mellem praksis og udviklingsarbejdet og vidensgenerering med fokus på praksisbaserede erfaringer.
- Udviklet en overbygningsuddannelse til Autismepiloten, kaldet Autismepilot+. På denne uddannelse er der særligt fokus på komorbiditet, herunder udviklingshæmning, spiseforstyrrelser og selvskadende adfærd, angst og rusmiddelproblematikker.
- Udviklet og forankret et fælles fagligt fundament, som beskriver menneskesyn, autismeforståelse, forståelse af komorbiditet, faglige tilgange og metoder.

- Afsluttet et længerevarende projekt om kvinder med autisme og spiseforstyrrelse. Projektet består af en litteraturgennemgang og en kvalitativ undersøgelse.
- Gennemført et internt projekt om brugen af eksisterende VR teknologi til eksponering ift. angst / ængstelighed samt udvikling af sociale kompetencer.
- Lanceret videns- og dialogsitet Autismeplatform.dk
- Gennemført en Boostcamp i samarbejde med Viborg Kommune. Formålet med Boostcampen er at skabe håb, gnist og handlekraft hos unge voksne med autisme som er udenfor eller på kanten af arbejdsmarkedet.
- Udviklet en Autisempilotuddannelse målrettet professionelle i voksenpsykiatrien. I 2019 blev 60 medarbejdere fra sengeafsnit og ambulatorier uddannet. Denne autisempilotuddannelse ledsages af et e-læringskursus, så deltagerne lettere kan udbrede den nye viden på deres respektive afdelinger.
- Udviklet og afholdt temadag og workshops målrettet læger og psykologer i voksenpsykiatrien.
- Deltaget i faglig styregruppe i projekt: "Kortlægning af skolevægning og social isolation hos unge voksne med autisme".
- Uddannet en række forbedringsvejledere lokalt og i tværgående funktioner.
- Uddannet en lang række medarbejdere (ca. 100) i LA2 (Low Arousal 2). Ca. 30 medarbejdere bliver certificeret i metoden.

Fokus og udviklingsmål for 2021 og 2022

I Specialområde Autisme er kerneopgaven *at tilbyde og videreudvikle de mest optimale rammer for trivsel, udvikling og forandring til voksne med autisme*. For at indfri denne målsætning i en tid præget af stigende og mere kompleks efterspørgsel har Specialområde Autisme i 2021 og 2022 fokus på:

- At styrke specialisering ift. hyppigt forekommende komorbiditeter. Der er både nationalt og internationalt meget begrænset viden om behandling af komorbiditet hos autistiske mennesker. I Specialområde Autisme vil vi gå forrest i udvikling af praksisnær viden og metoder til gavn for målgruppen. Vi har i den sammenhæng et særligt fokus på samarbejde med psykiatrien og med relevante forskningsinstitutioner.
- At udvikle nye botilbudsformer og nye fleksible støttetilbud, der dækker efterspørgslen både ift. botilbud, bostøtte og beskæftigelse. Derudover i endnu højere grad understøtte kommunernes egne tilbud ved at udvikle og tilbyde specialiserede praksisorienterede uddannelser, rådgivning, vejledning, supervision og sidemandsoplæring.
- At styrke vores specialisering ift. alternativ og supplerende kommunikation og sanseintegration med særlig fokus på borgere med autisme og udviklingshæmning.

- At styrke autistiske menneskers muligheder for at indgå i aktivt medborgerskab, herunder i forhold til beskæftigelse, uddannelse og personligt netværk.
- At styrke borgerinvolvering og involvering af autistiske mennesker i udviklings- og praksisforskningsprojekter og i vores tilbud.
- At velfærdsteknologi skal være en naturlig del af vores indsatser og at vi evaluerer og deler vores erfaringer med brugen af velfærdsteknologiske løsninger.
- At bidrage til at nedbryde stigmatisering og øge samfundets accept og forståelse af den autistiske måde at indgå i og opfatte verden på.

På baggrund af ovenstående har Specialområde Autisme igangsat en række udviklingstiltag, hvoraf nogle er beskrevet i det nedenstående.

Udvikling af fremtidens botilbud

I 2021 og 2022 vil vi have fokus på at bruge de positive erfaringer, vi har fra vores boligkoncept AT Home til at udvikle AT Home 2.0. Konkret forventer vi, at vi medio 2021 har etableret en afdeling med 16 nye AT Home-boliger på en naturskøn matrikel i Silkeborg Kommune. Der er købt en grund i Hinge, og der søges anlægsbevilling i efteråret 2020.

De nye AT Home boliger placeres så der er mulighed for at være skærmet, samtidig med man er en del af et botilbud (Apart Together). Målgruppen bliver borger med autisme som i høj grad er udfordret af komorbiditet i form af indgribende psykiatriske diagnoser, rusmiddelproblematikker og / eller problemskabende adfærd. Flere af borgerne vil have dom til psykiatrisk behandling eller i risiko for at få en dom til behandling. Tilbuddet bliver en erstatning for Botilbuddet Skovvejen i Thorning og de nedlagte Højskolebakken Skals. De nye AT Home boliger designes så arkitekturen understøtter netop denne målgruppes behov samt det sikkerhedsmæssige aspekt for både borgere og medarbejdere. I udviklingen vil der være fokus på at skabe rammer for at have og udvikle fælleskab og sociale relationer.

Projektet gennemføres i samarbejde med 2 andre specialområder i Region Midtjylland og planlægges evalueret af DEFACTUM. .

Videreudvikling af Autismeflex

Vi oplever stigende efterspørgsel på vores fleksible specialiserede bostøttetilbud: Autismeflex. For at imødekomme denne efterspørgsel vil vi i 2021 videreudvikle Autismeflex med henblik på at sikre en organisering der i højere grad kan imødekomme den stigende efterspørgsel på akutte indsatser til borgere med komplekse problemstillinger og alvorlig mistrivsel. Vi vil med andre ord gerne kunne træde hurtigere til med en endnu mere specialiseret indsats. En indsats der også – ved behov - inkluderer indsatser fra vores konsulentenhed, det kan være i form af psykologsamtaler, udredninger, sensoriske diæter, psykoedukation eller lignende.

Inklusion på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet er et vigtigt element i at have et godt liv. Som en del af videreudviklingen vil vi

undersøge, hvordan vi evt. kan koble en beskæftigelsesrettet indsats sammen med indsatsen fra Autismeflex

Endelig vil udviklingen formentlig betyde, at vi udvider geografisk, således Autismeflex kan dække en større del af Region Midtjylland. For at skabe plads til denne udvikling vil vi analysere efterspørgslen på vores tilbud generelt med det formål, at vi fokuseret kan udvikle og tilbyde netop de ydelser, som kommunerne har behov for regionale tilbud til. Det kan betyde, at vi i processen omlægger nogle pladser, fx til den bedre fungerende del af målgruppen, til mere fleksible og specialiserede pladser, der kan imødekomme efterspørgslen.

Borgerinvolvering

I SAU vil vi styrke borgerinvolveringen på alle niveauer ud fra forståelsen: *"nothing about us without us"*. Autistiske borgere tilknyttet vores tilbud skal opleve at have den største stemme ind i egne forløb og have en stærkt stemme på organisatorisk niveau, både lokalt på det tilbud de er tilknyttet og overordnet på tværs af SAU. I 2019 og 2020 har vi uddannet en stor flok medarbejdere i den recovery-orienterede metode: LA2. Vi vil i 2021 og 2022 arbejde på flere parametre indenfor borgerinvolvering, herunder:

- Etablering af lokale borgerråd / udviklingsråd på de af vores bo- og beskæftigelsestilbud, der ikke allerede har et sådan.
- Udvikling af Autismeplatform.dk således den i højere grad understøtter samskabelse med autistiske mennesker.
- Med inspiration fra psykiatriens peer-medarbejdere, vil vi afsøge muligheden for at etablere noget lignende for autismeområdet.

Autismeplatform.dk

Specialområdet lancerede i 2019 et videns- og dialogsite: Autismeplatform.dk. Hjemmesiden henvender sig både til fagprofessionelle i og uden for Region Midtjylland samt autistiske mennesker, deres pårørende og andre interesserede. Autismeplatform.dk består pt. af let- og frit tilgængelig viden om autisme samt en række temaer i relation til autisme. På hjemmesiden er der særligt fokus på at inddrage og involvere borgere med autisme i formidling og udvikling. Derudover skal Autismeplatform.dk have et tæt samarbejde med relevante forskningspersoner og -institutioner, så vi også kan levere nyheder fra denne verden. Dette arbejder vi på i 2020.

I 2021-2022 er det vores mål, at vi kan udvide Autismeplatform.dk til ikke kun at dække temaer på hjemmesiden, men til at være en platform for en aktiv gruppe af mennesker indenfor autismsamfundet som også mødes i den virkelige verden og planlægger projekter, events, konferencer, bidrager til forskning mv.

Udvikling af eksisterende og nye Autismepilot

Specialområde Autisme har i den seneste årrække udviklet flere Autismepilotuddannelser og har i dag fire. Vi har udviklet en systematisk model for løbende forbedring og udvikling. Alle moduler på hver uddannelse forbedres årligt og hvert uddannelse gennemgår en større udviklingsproces hver tredje år. I 2021 vil vi derfor præsentere en ny udvikling af vores Autismepilot for voksenområdet. På denne opdaterede uddannelse vil der være mere viden om komorbiditet og borgerinvolvering.

Derudover er det vores mål, at vi i løbet af 2021-2022 har udviklet endnu en Autismepilot målrettet en særlig faggruppe.

Øvrig kompetenceudvikling

I 2021-2022 vil vores tværgående kompetenceudvikling fortsat have fokus på ::

Side 7

- Forebyggelse af konflikter og fremme af trivsel via den borgerinvolverende metode, LA2: I 2019-2020 har vi uddannet ca. 100 medarbejdere i metoden LA2, som har til formål at forebygge konflikter og fremme trivsel hos borgere, der modtager støtte fx på et botilbud. Ca 25 af medarbejderne er blevet certificerede i metoden og kan dermed uddanne både kollegaer og eksterne fagpersoner. I 2021-2022 vil vi derfor udbyde både intern og ekstern undervisning i LA2 målrettet autistiske voksne. Udover den konkrete undervisning, vil der på hovedparten af vores tilbud være certificerede medarbejdere, som kan understøtte forankring i praksis. Alle tilbud kan få konsulentbistand fra certificerede interne konsulenter. Vi vil i 2021-2022 derudover undersøge effekten af LA2 på borgerniveau og dele vores erfaringer.
- Sanseintegration: Sensoriske udfordringer er efterhånden en anerkendt del af autismediagnosen og bliver forventeligt en del af diagnosebeskrivelsen i ICD-11. Vi har i 2018-2019 uddannet flere ergoterapeuter i udredningsredskabet Sensory Profile og ønsker i 2021-2022 at bygge videre på denne viden, så der i endnu højere grad arbejdes med sanseintegration, herunder i samarbejdet med den del af målgruppen, som har udviklingshæmning og minimalt verbalt sprog. Vi har i 2019 udarbejdet en strategi for velfærdsteknologi, denne vil i 2021-2022 blive udbygget med flere afprøvede velfærdsteknologiske redskaber til arbejdet med sanseintegration.
- Komorbiditet: For at imødekomme behovet for højt specialiserede tilbud til målgruppen med autisme og svær komorbiditet vil vi i 2021-2022 have fokus på kompetenceudvikling ift. komorbiditeter. Der findes stort set ingen skræddersyede behandlingsforløb for voksne med autisme og komorbiditet, selv ikke internationalt. Vores kompetenceudvikling vil derfor primært bestå i at uddanne konsulenter og evt. medarbejdere ift. behandling af hyppigt forekommende komorbiditet (fx angst, depression, PTSD, spiseforstyrrelser, selvskadende adfærds, rusmiddelproblematikker,

OCD og skizofreni) og koble denne med vores autismefaglighed, således vi i endnu højere grad kan tilbyde skræddersyede indsatser også på et behandlingsniveau. Vi vil have fokus på at dokumentere effekten af dette, så det kan komme andre kommunale og regionale tilbud til gode. Samtidig vil vi have fokus på at bevare og udvikle vores tætte samarbejde med psykiatrien ift. behandling af de borgere, der har behov for behandling i psykiatrisk regi.

Satspuljeprojekt

Dette projekt udspringer af satspuljemidler afsat til "Sundhedsfaglig rådgivning på botilbud med fokus på bedre behandling og forebyggelse af indlæggelser af borgere på botilbud". Det er Regionpsykiatrien Midt der har modtaget satspuljemidlerne og inviteret Specialområde Autisme med i projektet. Specialområde Autisme deltager ved at en psykolog arbejder i projektet ca. 15-18 timer ugentligt, fra psykiatrien deltager en medarbejder med sygeplejefaglig baggrund. Derudover deltager en repræsentant fra Specialområde Autismes områdeledelse i projektets styregruppe.

Projektet henvender sig specifikt til gruppen af autistiske borgere på de botilbud, der ligger i Rpmidts optageområde, og vedrører den måde psykiatrien og botilbuddene samarbejder om behandlingen af disse borgere. Der er enighed mellem psykiatrien og botilbuddene om, at der er behov for tiltag i forhold til gruppen med kompleks komorbiditet, både i regi af botilbud og psykiatriske afdelinger. Særligt i overgangene mellem de to systemer er der behov for nye tiltag så borgeren i højere grad oplever en sammenhængende indsats og bedring af både psykiatriske og sociale problemstillinger.

Projektets fokus har i 2019-2020 været at få samlet repræsentanter fra både botilbuddene og psykiatrien og blive samstemte omkring de fælles udfordringer og ønsket om at gøre det bedre. Via forskellige processer er status primo 2020 en langt mere nuanceret forståelse parterne imellem af, hvilke rammer og vilkår i vores respektive systemer, der er afgørende for vores forskellige tænkning og muligheder. Der er identificeret en række specifikke indsatser som kan implementeres både ift. botilbud, i psykiatrien og i overgangen. I projektet bliver der frem til ultimo 2021 arbejdet med at implementere disse.

Boostcamp: Et højskolelignende tilbud for unge voksne med autisme

I Specialområde Autisme oplever vi en stigende efterspørgsel på tidsbegrænsede tilbud målrettet normalt- til højtbegavede unge voksne med autisme, som er på kanten af eller uden for arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet. Vi har på baggrund af dette etableret et højskolelignende tilbud, som vi kalder en "Boostcamp".

Formålet med Boost-camp er at skabe håb, gnist og handlekraft hos de unge. På kort sigt er målene:

- at de unge får positive erfaringer med at deltage i sociale sammenhænge
- at de unge opnår en mere positiv selvforståelse og i højere grad føler sig som aktører i eget liv
- at de unge får inspiration og større motivation til at finde vejen videre ift. beskæftigelse og/ eller uddannelse

Målet på længere sigt er, at de unge kan opnå øget netværksdannelse, større livskvalitet og fodfæste på arbejdsmarkedet.

Boostcampen er bygget op om højmotiverende linjefag, det kan fx være rollespil og animation. Derudover består programmet af psykoedukation og involverende undervisning i emner som robusthed og medborgerskab. Der er desuden inspirationsoplæg ved autistiske voksne, som indgår på campen som en slags rollemodeller. De unge lærer nye strategier, som bringer dem et skridt nærmere et selvstændigt liv som aktive medborgere. Boost-campen er Specialområde Autismes bud på, hvordan vi med en kort, social indsats kan give de unge et meningsfuldt og positivt skub, som kan bidrage til at afhjælpe isolation samt øge de unges motivation for og parathed til uddannelse og arbejdsmarked.

Boostcampen blev udviklet og afprøvet som koncept i 2017 og 2018 med positive erfaringer. I 2020 bliver Boostcamp'en gentaget i samarbejde med Viborg Kommune. I 2021-2022 forventes det, at konceptet bliver videreudviklet og at flere kommuner bliver samarbejdspartnere omkring afholdelse af Boostcamp for relevante borgere i kommunen. for deres borgere.

Kvinder med autisme og spiseforstyrrelser

Forskningsmæssigt er der identificeret en sammenhæng mellem autisme og spiseforstyrrelse på den måde, at der er markant højere forekomst af spiseforstyrrelse hos autistiske mennesker. Der er dog meget begrænset viden om behandling til mennesker med netop denne kombination af diagnoser. I Specialområde Autisme har vi et botilbud, Dannebrogsgade, målrettet voksne kvinder med bl.a. svære spiseforstyrrelser og vi genkender behovet for udvikling af ny praksisnær viden. Derfor har vi i årene 2017-2020 gennemført et større vidensprojekt, som belyser tre hovedspørgsmål: (1) Hvilken eksisterende viden findes om kombinationen af autisme og spiseforstyrrelser? (2) Hvordan identificerer man denne målgruppe? (3) Hvilke problemstillinger er særlige for kvinder med autisme og spiseforstyrrelser? Projektet består af et litteraturstudie og en kvalitativ undersøgelse. I den kvalitative del har vi interviewet kvinder i målgruppen, pårørende og fagpersoner. Projektet resultater formidles via artikler og en samlet rapport i foråret 2020.

Projektet er designet, så det lægger op til en fase 2 med fokus på metodeudvikling til gavn for målgruppen. Vi vil derfor i 2021-2022 søge

midler til – og forhåbentlig igangsætte - projektets fase 2, så den indsamlede viden kan omsættes i nye metoder og tilgange til målgruppen. Fase 2 projektet skal designes, så det inkluderer både behandlingspsykiatrien og autismespecifikke sociale tilbud (fx botilbud), idet det ofte er et samarbejde mellem disse instanser, der skal sikre en målrettet og virkningsfuld behandling.

Virtuel Reality til social træning

Seks personer fra fem af Specialområdets bo- og beskæftigelsestilbud var fra oktober 2019 og otte uger frem en del af et projekt, som undersøgte effekten af at benytte virtual reality (VR) til social træning og eksponering ift. angst eller ængstelighed og til udvikling af sociale kompetencer. VR giver mulighed for at graduere sociale sammenhænge og gradvist eksponere for angstfremkaldende situationer. Det er vores faglige antagelse, at VR egner sig godt som læringsredskab for autistiske mennesker.

Projektet er afsluttet primo 2020 og erfaringerne er formidlet offentligt i en rapport. Erfaringerne med brugen af VR er positive og vi fortsætter derfor arbejdet med at anvende og udforske VR til understøttelse af den faglige praksis fortsætte. Det er vores forventning, at vi i årene 2021-2022 vil have VR som et integreret redskab på de fleste af vores tilbud og at vi løbende udvikler redskabet og dets anvendelsesmuligheder.

Sociale veje og "vildveje": Et projekt om social isolation

En del af de unge voksne, der indskrives i Specialområde Autismes bo- eller beskæftigelsestilbud har gjort sig så negative erfaringer i forskellige sociale sammenhænge, at de som en naturlig strategi trækker sig fra det sociale liv. For en del af målgruppen resulterer det i indgribende social isolation med risiko for udvikling af psykiatriske problemstillinger, som det er vanskeligt at få adgang til at behandle grundet isolationsproblematikken. Når borgeren visiteres til et af specialområde Autismes tilbud, er der ofte tale om situationer præget af magtesløshed hos personen selv, pårørende eller fagpersoner omkring. Der er behov for mere viden med et særligt fokus på forebyggelse.

I 2018 gennemførte vi derfor et forprojekt der ledte til, at vi i 2019 i samarbejde med Defactum planlagde et kortlægningsprojekt om skolevægning og social isolation blandt unge voksne med autisme. På baggrund af kortlægningsprojektet planlægges et større forebyggelsesprojekt med Defactum i spidsen. Hvis dette projekt opnår finansiering, vil Specialområde Autisme i årene 2021-20211 indgå i projektet som videnspersoner og formentlig i en faglig styregruppe.

Den gode søvnkvalitet

Op mod 80 % af mennesker med autisme oplever søvnproblemer. En lav søvnkvalitet påvirker vores helbred negativt og er en bremseklods for udvikling og trivsel. Derfor iværksætter Specialområde et nyt projekt, som

har til formål at uddanne borgere tilknyttet et af vores tilbud, så de får viden og metoder, der gør dem i stand til at arbejde med søvnproblemer på en måde, der bidrager til at øge deres samlede livskvalitet og trivsel. Der er i projektet fokus på empowerment, idet borgerne bliver den aktive part. Derudover er der fokus på at afprøve velfærdsteknologiske løsninger på søvnproblematikker. Projektet vil som minimum fortsætte til udgangen af 2021.